

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO NR. 4D-2024/1-1440 PRIEŠ VALSTYBINĘ DUOMENŲ APSAUGOS INSPEKCIJĄ

2025 m. kovo 21 d.
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė 2024 m. gruodžio 23 d. gavo X (toliau – Pareiškėjas) skundą dėl Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos (toliau – Inspekcija) atsakingų pareigūnų veiksmų (neveikimo), pateikus sprendimą (atsakymą) į 2024 m. gegužės 22 d. Pareiškėjo skundą nesilaikant teisės aktuose nustatytų terminų (registracijos Nr. 1R 3375(2.13.Mr) (toliau – Skundas).

2. Pareiškėjas Skunde nurodo:

2.1. „[...] VDAI, regis, ir toliau tęsia neteisėtą veiklą, nesilaikant skundų nagrinėjimo terminų.“

2.2. „Skundas pateiktas: 2024-05-22 Nr. 1R 3375(2.13.Mr). Sprendimas gautas: lydraštis 2024-12-20 Nr. 2R-6438 (2.13 Mr); sprendimas 2024-12-19 Nr. 3R-1237 (2.13-1.E)“ (šių ir kitų citatų kalba netaisyta).

3. Pareiškėjas Seimo kontrolierės prašo „[...] pateikti pažymą su konstatuotu mano teisės į gerą viešą administravimą pažeidimu“.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė, gavusi Pareiškėjo Skundą, siekdama išsiaiškinti Skundo aplinkybes, raštu Nr. SE-335 dėl informacijos ir ją patvirtinančių dokumentų gavimo kreipėsi į Inspekcijos direktorę, prašydama pateikti atsakymus į klausimus.

5. Inspekcija 2025 m. kovo 5 d. raštu Nr. 2R-943 (2.13 Mr) (Seimo kontrolierių įstaigoje raštas gautas 2025 m. kovo 5 d., reg. Nr. 1D-517) pateikė toliau nurodytą informaciją:

5.1. Į klausimą (prašymą): „kuriam (-iems) pareigūnui (-ams) buvo pavesta nagrinėti Pareiškėjo 2024 m. gegužės 22 d. skundą (registracijos Nr. 1R 3375(2.13.Mr); kuo vadovaujantis Inspekcijoje nagrinėjami asmenų skundai“, Inspekcija atsakė:

„Pareiškėjo skundo nagrinėjimas buvo pavestas Inspekcijos Priežiūros skyriaus vyriausiajai specialistei M. M.. Asmenų skundai Inspekcijoje nagrinėjami vadovaujantis Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu [...] bei Inspekcijos nagrinėjamų skundų nagrinėjimo tvarkos aprašu.“

5.2. Į prašymą: „pateikti išsamų ir motyvuotą paaiškinimą, kokių konkrečių veiksmų buvo imtasi, nagrinėjant Pareiškėjo 2024 m. gegužės 22 d. skundą“, Inspekcija atsakė:

„Pareiškėjas Inspekcijos 2024-05-24 raštu Nr. 2R-2956 (2.13 Mr) buvo informuotas apie skundo priėmimą nagrinėti. Pažymėtina, kad minėtame rašte pareiškėjas taip pat buvo informuotas, apie tai, kad jo skundo nagrinėjimo procesas gali užtrukti dėl padidėjusio Inspekcijai teikiamų skundų skaičiaus. Inspekcija 2024-07-08 raštu Nr. 2R-3773 (2.13 Mr) kreipėsi į skundžiamus asmenis, nurodydama pateikti paaiškinimus dėl pareiškėjo skunde nurodytų aplinkybių. Inspekcijoje 2024-07-31 (Inspekcijos reg. Nr.1R-4994 (2.13.Mr)) ir 2024-08-02 (Inspekcijos reg. Nr.1R-5061(2.13.Mr)) gauti skundžiamų asmenų atsakymai. 2024-12-19 priimtas sprendimas dėl pareiškėjo skundo Nr. 3R-1237 (2.13-1.E), kuris 2024-12-20 raštu Nr. 2R-6438 (2.13.Mr) buvo pateiktas pareiškėjui. Pažymime, kad skundas nagrinėtas iš esmės, sprendimas priimtas motyvuotas ir pagrįstas teisės aktų nuostatomis. Nepaisant to, kad sprendimu pareiškėjo skundas buvo atmestas kaip nepagrįstas, tačiau tokiam sprendimui surašyti buvo būtina įvertinti tiek pareiškėjo, tiek ir dviejų skundžiamų asmenų argumentus, tiek ir pateikti Inspekcijos vertinimą, kadangi paprastai tokie sprendimai gali turėti įtakos praktikos formavimui.

Dalis Inspekcijos sprendimų nuo 2025-01-01 yra skelbiami viešai atsižvelgiant į ADTAĮ nuostatas, todėl šiuo metu yra padidėjęs susidomėjimas jais, o tai taip pat reikalauja papildomo dėmesio ir iš Inspekcijos pusės.“

5.3. Į klausimą (prašymą): „ar buvo pratęsti skundo nagrinėjimo terminai; jeigu taip, informuoti, kada ir dėl kokių priežasčių tai buvo atlikta, taip pat nurodyti, ar apie skundo nagrinėjimo terminų pratęsimą, skundo nagrinėjimo pažangą teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais buvo informuotas Pareiškėjas (jeigu taip, nurodyti, kada ir koku būdu informuotas Pareiškėjas); jeigu Pareiškėjas nebuvo informuotas, motyvuotai paaiškinti, kodėl tokių veiksmų nebuvo imtasi“, Inspekcija atsakė:

„Pareiškėjas nebuvo informuotas apie skundo nagrinėjimo pažangą bei skundo nagrinėjimo termino pratęsimą dėl žmogiškojo faktoriaus, skundą nagrinėjusiam valstybės tarnautojui praleidus minėtų veiksmų terminus dėl itin didelio nagrinėjamų skundų skaičiaus.

Pareiškėjas buvo pateikęs ne vieną skundą Inspekcijai, todėl jam yra žinoma apie žmogiškųjų išteklių trūkumą Inspekcijoje, apie tai ne kartą jis buvo informuotas. Apgailestaujame, jei tai sukėlė pareiškėjui neigiamų išgyvenimų. Pastebėtina, kad sprendimas nebuvo teisės aktų nustatyta tvarka apskųstas, todėl tikimės, kad pareiškėjas sutinka, kad sprendimas yra motyvuotas ir pagrįstas.“

5.4. Į klausimą (prašymą): „dėl kokių priežasčių skundas išnagrinėtas ir sprendimas dėl jo priimtas nesilaikant teisės aktais nustatytų terminų, kaip nurodo Pareiškėjas“, Inspekcija atsakė:

„Inspekcija vėlavo pareiškėjo skundą išnagrinėti per ADTAĮ 30 straipsnio 2 dalyje nustatytus terminus dėl objektyvių priežasčių, dėl žmogiškųjų išteklių trūkumo bei itin padidėjusios Inspekcijos Priežiūros skyriaus tarnautojų darbų apimties. Pareiškėjo skundą nagrinėjanti Priežiūros skyriaus vyriausioji specialistė 2024-11-22 dienai Inspekcijos vidinės informacinės sistemos duomenimis turėjo 133 aktyvius (nagrinėjamus) skundus. Inspekcijos vertinimu, sprendimo vėlavimas mažiau nei 1 mėn., yra geras darbuotojos darbo rezultatas (įvertinant ir kitas atliktas užduotis).“

5.5. Į prašymą „pateikti ir kitą informaciją, susijusią su Pareiškėjo skunde nurodytomis aplinkybėmis, jeigu, Jūsų nuomone, tokia informacija būtų reikšminga skundo tyrimui“, Inspekcija pateikė kitą reikšmingą informaciją Skundo tyrimui:

5.5.1. Dėl termino sprendimui priimti Inspekcija papildomai paaiškino: „Paminėtina, kad Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) savo praktikoje ne kartą yra nurodęs, kad viešojo administravimo subjektui įstatyme nustatytas terminas, per kurį turi būti priimtas administracinis sprendimas, yra instrukcinio pobūdžio, todėl šio termino pasibaigimas nedaro negaliojančiu administracinio sprendimo, priimto pasibaigus šiam terminui. Įstatyme nustatyto termino, per kurį turi būti priimtas administracinis sprendimas, pasibaigimas nepaneigia viešojo administravimo subjekto kompetencijos priimti administracinį sprendimą ar atlikti kitus veiksmus, t. y. tiesiogiai nesukuria neigiamų teisinių pasekmių (žr., pvz., LVAT 2012 m. vasario 23 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A602-1192/2012). Atkreiptinas dėmesys, kad Inspekcija pareiškėjo skundą vėlavo išnagrinėti mažiau nei mėnesį, tai neužkirto kelio pareiškėjui, nesutinkant su sprendimu, imtis teisminių gynybos priemonių.

Taip pat atkreipiame dėmesį, kad skundai ir kitos funkcijos turi būti atliekamos ne tik laiku, bet ir kokybiškai, skiriant pakankamai laiko skundo nagrinėjimo metu surinktos informacijos analizei, vertinimui ir motyvuotų sprendimų priėmimui. Tačiau nepriklausomai nuo to, kad Inspekcijos Priežiūros skyriaus tarnautojų darbo krūvis itin padidėjęs bei trūksta žmogiškųjų išteklių, pažymime, kad Inspekcija imasi visų priemonių, kad skundai ir kitos funkcijos pagal galimybes būtų atliekamos laiku ir kokybiškai.“

5.5.2. Dėl žmogiškųjų išteklių ir padidėjusio darbo krūvio Inspekcija papildomai paaiškino, kad „Inspekcija pareiškė skundą dėl darbo išnagrinėti per ADTAĮ 30 straipsnio 2 dalyje nustatytus terminus dėl žmogiškųjų išteklių trūkumo bei itin padidėjusio Inspekcijos Priežiūros skyriaus tarnautojų darbo krūvio. Šio rašto pateikimo metu iš 23 numatytų etatų Inspekcijos Priežiūros skyriuje yra užimta 13 etatų. Inspekcija pažymi, kad bando visomis įmanomomis priemonėmis užpildyti laisvas pareigybes. Džiaugiamės, kad šiuo metu yra sėkmingai įvykęs ne vienas konkursas užimti pareigas Priežiūros skyriuje, tikimės, kad situacija gerės. Visgi paminėtina, kad skundų nagrinėjimas yra tik viena iš daugelio kitų funkcijų, kurios yra priskirtos Inspekcijos Priežiūros skyrius kompetencijai.“

Taip pat inspekcija pažymėjo, jog „vykdydama savo funkcijas, taip pat privalo užtikrinti ir Inspekcijos darbuotojų teises ir teisėtus interesus bei tinkamas psichoemocines darbo sąlygas Inspekcijoje. Nuolatinės padidinto darbo krūvio sąlygos ne tik gali demotyvuoti personalą, didinti įtampas, prastinti psichoemocines darbo sąlygas, bet ir įtakoti darbuotojų „perdegimą“, kuomet neigiamai įtakojamas funkcijų vykdymo efektyvumas, didėja klaidų tikimybė, teisės aktų ir nacionalinių bei tarptautinių įsipareigojimų nesilaikymo rizika. Šias rizikas Inspekcija taip pat privalo suvaldyti.“

Atsakyme Inspekcija dar kartą pažymėjo, kad „apgailėstauja dėl susiklosčiusios situacijos bei deda visas protingas pastangas tam, kad net ir esant didelėms darbų apimtims bei žmogiškųjų išteklių trūkumui, Inspekcijai pavestos funkcijos (ne tik susijusios su skundų nagrinėjimu) būtų vykdomos kuo įmanoma sklandžiau.“

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

6. Lietuvos Respublikos teisės aktai:

6.1. *Seimo kontrolierių įstatymo 2 straipsnio „Pagrindinės šio įstatymo sąvokos“ 1 dalis* – „Biurokratizmas – tokia pareigūno veika, kai vietoj reikalų sprendimo iš esmės laikomasi nereikalingų ar išgalvotų formalumų, nepagrįstai atsisakoma spręsti pareigūno kompetencijai priklausančius klausimus, vilkinama priimti sprendimus ar atlikti savo pareigas bei kitaip blogai ar netinkamai valdoma (atsisakoma informuoti asmenį apie jo teises, sąmoningai pateikiamas klaidinantis ar netinkamas patarimas ir t. t.). Biurokratizmu taip pat laikomas toks pareigūnų darbas, kai nevykdomi arba blogai vykdomi įstatymai ar kiti teisės aktai.“

6.2. *Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo (toliau – ADTAĮ):*

6.2.1. *8 straipsnio „Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos statusas ir veiklos principai“: 2 dalis* – „Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos veikla grindžiama teisėtumo, nešališkumo, viešumo, profesionalumo atliekant savo funkcijas principais. Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija, atlikdama [...] šiame įstatyme jai nustatytas funkcijas bei priimdama sprendimus dėl jų atlikimo, yra nepriklausoma. Jos teisės gali būti suvaržytos tik įstatymų.“

3 dalis – „Valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, Lietuvos Respublikos Seimo nariai ir kiti pareigūnai, politinės partijos ir politinės organizacijos, asociacijos, kiti juridiniai ir fiziniai asmenys neturi teisės Inspekcijai, jos vadovui, valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, daryti jokio politinio, ekonominio, psichologinio, socialinio spaudimo ar kitokio neteisėto poveikio. Kišimasis į Inspekcijos veiklą užtraukia įstatymų nustatytą atsakomybę.“

6.2.2. *17 straipsnio „Tikrinamo asmens, pareiškėjo, skundžiamo asmens ir pažeidimo padarymu įtariamo asmens teisės ir pareigos“:*

2 dalis – „[...], pareiškėjas, [...] taip pat turi teisę: [...]; 3) apskūsti priežiūros institucijos veiksmus ar neveikimą; [...].“

3 dalis – „Laikoma, kad šio straipsnio 1 dalyje nurodyti asmenys yra tinkamai informuoti ir jiems tinkamai pranešta, jei priežiūros institucija šiame skyriuje nurodytais atvejais sprendimus, pranešimus, kitus dokumentus ir informaciją [...] šiems asmenims: 1) siunčia per Nacionalinę elektroninių siuntų pristatymo, naudojant pašto tinklą, informacinę sistemą [...]; 2) siunčia registruotą pašto siuntą Juridinių asmenų registre nurodytu juridinio asmens buveinės adresu, Lietuvos Respublikos gyventojų registre nurodytu juridinio asmens vadovo gyvenamosios vietos adresu arba fizinio asmens gyvenamosios vietos adresu; 3) įteikia jiems atvykus į priežiūros instituciją; 4) siunčia kitais jų raštu nurodytais kontaktiniais duomenimis; 5) siunčia informacinėse sistemose, kurios naudojamos elektroniniu būdu teikiamoms paslaugoms gauti ar prievolėms vykdyti, nurodytais elektroninio pašto arba kitų elektroninių ryšių priemonių adresais.“

6.2.3. 30 straipsnio „Pareiškėjo informavimo ir skundo nagrinėjimo terminai“:

1 dalis – „Priežiūros institucija praneša pareiškėjui apie skundo nagrinėjimo pažangą, jei skundas ar jo dalis neišnagrinėta, ar rezultatus ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo skundo gavimo priežiūros institucijoje dienos.“

2 dalis – „Skundas ar jo dalis turi būti išnagrinėta ir pareiškėjui atsakyta per 4 mėnesius nuo skundo gavimo priežiūros institucijoje dienos, išskyrus atvejus, kai dėl skunde ar jo dalyje nurodytų ar nagrinėjimo metu paaiškėjusių aplinkybių sudėtingumo, informacijos apimtys, skundžiamo asmens ir kitų juridinių ar fizinių asmenų vengimo vykdyti priežiūros institucijos reikalavimus, skundžiamų veiksmų tęstinio pobūdžio arba kitų objektyvių priežasčių būtina skundo ar jo dalies nagrinėjimą pratęsti. Šiais atvejais skundo ar jo dalies nagrinėjimo terminas pratęsiamas, bet ne ilgiau kaip 2 mėnesiams. Bendras skundo ar jo dalies nagrinėjimo terminas negali būti ilgesnis negu 6 mėnesiai nuo skundo gavimo priežiūros institucijoje dienos. Apie skundo ar jo dalies nagrinėjimo termino pratęsimą ir pratęsimo priežastis pranešama pareiškėjui. Skundas ar jo dalis turi būti išnagrinėta per įmanomai trumpiausią laiką.“

4 dalis – „Apie priimtą sprendimą priežiūros institucija ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo jo priėmimo dienos raštu praneša pareiškėjui ir skundžiamam asmeniui, išskyrus šio straipsnio 2 dalies 1 punkte ir 3 dalyje nurodytus atvejus, kai ketinama skirti administracinę baudą.“

6.3. *Viešojo administravimo įstatymo:*

6.3.1. 3 straipsnis „Viešojo administravimo principai“ – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: [...] 4) įstatymo viršenybės. Šis principas reiškia, kad įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą viešojo administravimo subjektams turi būti nustatyti laikantis šio įstatymo nustatytų reikalavimų, o viešojo administravimo subjektų veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais.“

6.3.2. 10 straipsnio „Administracinių sprendimų priėmimas“ 4 dalis – „Viešojo administravimo subjektas administracinį sprendimą dėl asmens prašymo ar skundo turi priimti per 20 darbo dienų nuo tokio prašymo ar skundo gavimo dienos. Jeigu prašymas ar skundas gautas po darbo valandų, poilsio ar šventės dieną, jo gavimo diena laikoma po jos einanti darbo diena. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą administracinis sprendimas negali būti priimtas, viešojo administravimo subjektas šį terminą gali pratęsti ne ilgiau kaip 10 darbo dienų. Asmeniui apie tokį termino pratęsimą per 5 darbo dienas nuo sprendimo pratęsti terminą priėmimo dienos pranešama raštu ir nurodomos pratęsimo priežastys.“

6.3.3. 11 straipsnio „Prašymų ir skundų administraciniam sprendimui priimti pateikimas ir nagrinėjimas“ 1 dalis – „Asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles.“

6.4. *Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 (toliau – Taisyklės) (nauja redakcija nuo 2022 m. rugsėjo 3 d.), 32 punktas* – „Prašymai ir skundai, išskyrus

prašymus ir skundus, į kuriuos Taisyklių 18 punkte nustatyta tvarka galima atsakyti iš karto arba ne vėliau kaip artimiausią darbo dieną, turi būti išnagrinėjami per Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 4 dalyje nurodytus terminus.“

6.5. *Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos nagrinėjamų skundų nagrinėjimo tvarkos aprašo, patvirtinto Inspekcijos direktoriaus 2021 m. kovo 2 d. įsakymu Nr. 1T-20 (1.12.E)* (toliau – Skundų nagrinėjimo tvarkos aprašas) (nauja redakcija nuo 2025 m. sausio 1 d.):

6.5.1. *34 punktas* – „Skundas ar jo dalis turi būti išnagrinėta ADTAĮ 30 straipsnyje nustatytais terminais, išskyrus ADTAĮ 23 straipsnio 3 dalyje numatytus atvejus.“

6.5.2. *35 punktas* – „Pareiškėjui pranešama apie skundo nagrinėjimo pažangą, jeigu skundas ar jo dalis neišnagrinėta, ar rezultatus ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo skundo gavimo Inspekcijoje dienos. Informuojant apie skundo nagrinėjimo pažangą pareiškėjui nurodoma skundo priėmimo data, registracijos numeris, kita informacija, susijusi su skundo nagrinėjimu. Jeigu pareiškėjas skundo nagrinėjimo metu raštu pateikia prašymą Inspekcijai informuoti apie skundo nagrinėjimo eigą, jam į prašymą atsakoma Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“, nustatytais terminais.“

6.5.3. *36 punktas* – „Apie skundo nagrinėjimo termino pratęsimą informuojama raštu ne vėliau kaip sueinant ADTAĮ 30 straipsnio 2 dalyje nustatytam 4 mėnesių skundo nagrinėjimo terminui. Informuojant apie skundo nagrinėjimo termino pratęsimą, pareiškėjui nurodomos termino pratęsimo priežastys: 36.1. skunde nurodytų ar skundo nagrinėjimo metu paaiškėjusių aplinkybių sudėtingumas; 36.2. didelė informacijos apimtis; 36.3. skundžiamo asmens, kitų juridinių ar fizinių asmenų vengimas vykdyti Inspekcijos reikalavimus; 36.4. skundžiamo asmens veiksmų tęstinis pobūdis; 36.5. kitos objektyvios priežastys (Inspekcijos personalo kaita, išaugusios darbų apimtys, žmogiškųjų išteklių trūkumas ir kt.).“

Tyrimo išvados

7. Apibendrinus Skundo tyrimo metu gautą informaciją (pažymos 5 punktas), teisinį reglamentavimą, pacituotą pažymos 6 punkte, susijusius su Inspekcijos atsakingų pareigūnų veiksmams (neveikimu), išnagrinėjus Pareiškėjo 2024 m. gegužės 22 d. skundą (registracijos Nr. 1R 3375(2.13.Mr) ir priėmus sprendimą pažeidžiant teisės aktuose nustatytus terminus, konstatuotina:

7.1. Pareiškėjo 2024 m. gegužės 22 d. skundas Inspekcijoje gautas 2024 m. gegužės 22 d. (reg. Nr. 1R 3375(2.13.Mr)). Skundas pavestas nagrinėti Inspekcijos Priežiūros skyriaus vyriausiajai specialistei (pažymos 5.1 papunktis). 2024 m. gegužės 24 d. Inspekcija raštu Nr. 2R-2956 (2.13.Mr) informavo Pareiškėją apie priimtą nagrinėti skundą. Pažymėtina, kad rašte Inspekcija buvo nurodžiusi, „jog pastaruoju metu Inspekcijoje nagrinėjamų skundų, asmenims siekiant išspręsti klausimus dėl asmens duomenų tvarkymo ar apginti savo teises, skaičius yra išaugęs. Atsiprašome, jeigu dėl padidėjusios darbų apimties Jūsų skundo nagrinėjimo procesas užtruks.“

7.2. Inspekcija sprendimą priėmė tik 2024 m. gruodžio 19 d., o Pareiškėjui atsakymą su sprendimu pateikė 2024 m. gruodžio 20 d. raštu Nr. 2R-6438 (2.13 Mr) (pažymos 5.2 papunktis).

Iš Inspekcijos pateiktų papildomų dokumentų matyti, kad Pareiškėjas 2025 m. gruodžio 5 d. kreipėsi į Inspekciją dėl negauto sprendimo. Inspekcija 2024 m. gruodžio 20 d. pateikė atsakymą į Pareiškėjo kreipimąsi ir sprendimą (pažymos 5.2 papunktis).

7.3. Skundo tyrimo metu nustatyta, kad Inspekcija pripažino, kad neinformavo Pareiškėjo apie skundo nagrinėjimo pažangą ir skundo nagrinėjimo termino pratęsimą, skundą nagrinėjančiai pareigūnei praleidus šių veiksmų terminus dėl labai didelio darbo krūvio – nagrinėjamų skundų skaičiaus (pažymos 5.3 papunktis). Taip pat Inspekcija nurodė, kad neišnagrinėjo Pareiškėjo skundo per teisės aktuose nustatytus terminus dėl objektyvių priežasčių – žmogiškųjų išteklių trūkumo, labai didelio skundų skaičiaus (pažymos 5.4 papunktis).

Teismų praktikoje yra konstatuota, kad „viešojo administravimo subjektui įstatyme nustatytas terminas, per kurį turi būti priimtas administracinis sprendimas, yra instrukcinio pobūdžio, todėl šio termino pasibaigimas nedaro negaliojančiu administracinio sprendimo, priimto pasibaigus šiam terminui. Įstatyme nustatyto termino, per kurį turi būti priimtas administracinis sprendimas, pasibaigimas nepaneigia viešojo administravimo subjekto kompetencijos priimti administracinį sprendimą ar atlikti kitus veiksmus, t. y. tiesiogiai nesukuria neigiamų teisinių pasekmių, tik prailgina administracinį procesą“ (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012 m. vasario 23 d. sprendimas byloje Nr. A-602-1192/2012).

Tačiau taip pat, vadovaujantis administracinių teismų praktika, „asmuo, nepriklausomai nuo dokumento, kuriuo kreipiasi į viešojo administravimo subjektą, pobūdžio (skundas, pareiškimas, prašymas), turi teisę, kad šis kreipimasis būtų išnagrinėtas ir į jį būtų atsakyta teisės aktų nustatyta tvarka“ (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2018 m. rugsėjo 18 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-651-624/2018).

Pažymėtina, kad nors Pareiškėjas ir buvo iš anksto (2024 m. gegužės 24 d. raštu Nr. 2R-2956 (2.13.Mr)) įspėtas apie galimą skundo nagrinėjimo proceso vėlavimą (pažymos 7.1 papunktis), tačiau teisės aktai nenumato išimčių, kad būtų galima neinformuoti apie skundo nagrinėjimo termino pratęsimą, skundo nagrinėjimo vėlavimą. Tik pačiam Pareiškėjui kreipusis pakartotinai (pažymos 7.2. papunktis), buvo atsakyta į kreipimąsi ir kartu atsiųstas priimtas sprendimas.

7.4. Skundo tyrimo metu nustatyta, kad Inspekcijos Priežiūros skyriaus atsakinga pareigūnė, kuriai buvo nukreiptas nagrinėti 2024 m. gegužės 22 d. skundas, šio skundo per teisės aktuose nustatytą terminą neišnagrinėjo. Inspekcijos sprendimas priimtas ir atsakymas pateiktas praleidus ADTAĮ 30 straipsnyje ir Skundų nagrinėjimo tvarkos aprašo 34 ir 35 punktuose nustatytus terminus (pažymos 6.2.3, 6.5.1, 6.5.2 papunkčiai), todėl konstatuotina, kad Pareiškėjo teisė į gerą viešąjį administravimą buvo pažeista.

8. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į Skundo tyrimo metu nustatytas aplinkybes, kad Inspekcija nesilaikė ADTAĮ, Skundų nagrinėjimo tvarkos aprašo ir kitų asmenų prašymų (skundų) nagrinėjimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų (pažymos 6.2.3, 6.5.1, 6.5.2, 6.5.3 papunkčiai) ir per 4 mėnesių terminą neišnagrinėjo 2024 m. gegužės 22 d. Pareiškėjo skundo, sprendimą priėmė pavėluotai, neinformavo apie skundo nagrinėjimo pažangą ir pratęsimą, kaip yra nustatyta ADTAĮ 30 straipsnyje, Skundų nagrinėjimo tvarkos aprašo 35 ir 36 punktuose (pažymos 6.2.3, 6.5.2, 6.5.3 papunkčiai), tuo pažeisdama Pareiškėjo teisę į gerą viešąjį administravimą, Pareiškėjo Skundas laikytinas pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERĖS SPRENDIMAS

9. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia

X skundą dėl Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos atsakingų pareigūnų veiksmų (neveikimo), išnagrinėjus Pareiškėjo 2024 m. gegužės 22 d. skundą nesilaikant teisės aktuose nustatytų terminų, pripažinti pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERĖS REKOMENDACIJA

10. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos direktorei rekomenduoja imtis priemonių užtikrinti, kad ateityje Inspekcijos pareigūnai, nagrinėdami asmenų skundus (prašymus), laikytusi teisės aktuose nustatytos tvarkos ir terminų, sprendimai būtų priimami nepažeidžiant ADTAĮ nustatytų terminų, esant pagrindui būtų priimami sprendimai dėl skundų nagrinėjimo termino pratęsimo ir asmenys apie tai būtų tinkamai informuojami.

Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Seimo kontrolierė

Erika Leonaitė